

Самостійність, як основна умова активності діяльності підприємства

Результати діяльності підприємства у першу чергу залежать від ступеня самостійності підприємства у налагоджуванні і реалізації цілеспрямованого процесу діяльності. Ринкові умови призвели до появи різноманітних форм сучасних підприємств з відповідними рівнями самостійності, формами рухомості і механізмами активізації.

Найбільш обмежений рівень самостійності і відповідно внутрішньої і зовнішньої активності мають державні підприємства, але ступінь їхньої самостійності може варіювати в межах певного рівня залежно від ступеня можливості участі самого підприємства у виборі напрямку і мети своєї діяльності.

Приватні підприємства мають більшу свободу і рівень активності, оскільки суб'єкт діяльності самостійно формує завдання і їх реалізацію. Ступінь активності приватних підприємств також залежить від кількості власників, міри їх зацікавленості і відповідальності.

Менш самостійні й активні у своїй діяльності підприємства засновані на змішаній формі власності. Оскільки очевидно, що власники підприємства будуть дбати, перш за все, про свої інтереси, що зумовлює зовнішньообумовлену діяльність і слабкий зв'язок активності самого підприємства із результатами своєї діяльності.

Окремі науковці упускають малі підприємства з поля зору при вивченні проблем активності, мотивуючи це тим, що для створення малого підприємства і його функціонування потреба в генеруючих джерелах і ресурсах невисока, і

тому рівень активності невеликий. Однак, на наш погляд, таке твердження помилкове. Суб'єкт підприємницької діяльності незалежно від розміру підприємства (системи) вимушений вирішувати одні й ті ж самі завдання, при цьому із самого початку з меншими джерелами активності, що навпаки вимагає більш високої активності. Природньо, що для великих підприємств, які орієнтуються на зростання і вимагають залучення великої кількості людей, засобів і предметів праці, інтегральне значення рівня активності, найімовірніше, буде більш високим.

Зазначимо, що діяльність конкретного підприємства не може бути повністю внутрішньообумовленою і самостійною. Оскільки підприємство є відкритою системою, то воно постійно відчуває вплив зовнішнього середовища.

Зовнішнє середовище підприємства ми визначаємо, як сукупність суб'єктів (тобто активно діючих систем) і процеси взаємодії даних суб'єктів у межах предметної галузі.

Зовнішнє середовище підприємства характеризується умовами господарсько-правового регулювання, внутрішньополітичною і соціально-економічною ситуацією в країні, її місцем у світовому співтоваристві, рівнем розвитку науково-технічного прогресу, природно-кліматичними умовами, факторами, пов'язаними зі здійсненням діяльності, конкурентною боротьбою, взаємодією із постачальниками, споживачами, контактними аудиторіями тощо. Від сукупності чинників, що складають зовнішнє середовище, найчастіше залежать і робочий вхід, і вихід системи. Сприятливим становищем підприємства у зовнішньому середовищі необхідно вважати становище, яке сприяє цілосності підприємства, підтримці його стійкості, покращенню якісних характеристик і підвищенню кількісних параметрів.

Гаврилова Т. В.

Самостоятельность, как основное условие активности деятельности предприятия

Independence, as a basic condition activity business enterprise

Дата публікації : 2007 р.

III Міжнародна науково-практична конференція “Проблеми економіки підприємств в умовах сталого розвитку” 15–16 березня 2007 р. – К.: НУХТ, 2007. – С. 24–25